

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pa pošiljati prejemanj:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50
mesec 2,30

V upravnštvu prejemanj:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
nških ulicah št. 2, L, 17

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 234.

V Ljubljani, v petek 11. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

Sklepi katoliškega shoda.

Ravnokar se razpošilja »Poročilo o drugem katoliškem shodu«. Volivna borba, ki je vse naše moči vporabila, je zakrivila, da poročilo še le zdaj izide. Saj tudi nihče ne bi bil imel časa, da ga proučuje.

Zdaj pa imamo čas zopet, da delamo dalje mirno in trezno po svojem načrtu. Sklepi katoliškega shoda so najboljše, kar se je pri nas v socialnem in političnem oziru sploh kdaj sklenilo. Po pravici pravi o njih »Poročilo«:

»Ti sklepi so se vsi, brez izjeme, soglasno, s popolnim odobravanjem sprejeli, in s tem so postali veljavni in obvezni za udeležence katoliškega shoda in za vse slovensko katoliško ljudstvo, ki je bilo zastopano po njih. Ti sklepi so postali tudi program za katoliško-narodno gibanje na Slovenskem, sprejeli so se kot navodilo za javno življenje in delovanje katoliških Slovencev.

Pri teh sklepih je sodeloval po tisočih zastopnikih ves slovenski narod, izrasli so mu takorekoč iz duše in obsegajo vse važne potrebe našega javnega življenja.

V tem »Poročilu« so manj važne stvari izpuščene, sprejeto je pa vse, kar je splošno poučno in stvarno. Govori se nanašajo vsi na resolucije, katere so središče cele knjige.

Kakor je znano, se tičejo sklepi katoliškega shoda krščanskega življenja, šolstva, socialnih vprašanj, časopisja in organizacije. V njih najde vsakdo lahko kratko navodilo za najvažnejše potrebe našega javnega življenja.

Ker je naše delovanje vsestransko, zato so sklepi tudi obsežni, izdelani od strokovnjakov, a umljivi tudi vsakemu preprostemu človeku.

S temi sklepi se mora natančno seznaniti vsakdo, ki hoče delovati v javnosti. Priporočamo nujno, da se o njih često razpravlja pri posvetovanjih, in da se zlasti v društvi jemljejo za predmet javnim predavanjem. Preglejte samo resolucije so-

cialnega odseka! Koliko zanimive tvarine, koliko perečih vprašanj! Da se bodo sklepi tem ložje rabili, natisnjeni so še posebej v majhni brošurici, tako, da jih more vzeti vsakdo lahko na shode in se sklicevati nanje.

V teh sklepih je vsa apologija katoliško narodnega gibanja, v njih je dokaz za pravičnost naše stvari, v njih izvrševanju pa je poročstvo za bodočnost slovenskega naroda.

Prva stvar je zdaj, da gremo na podrobno izvrševanje teh sklepov. V njih je seveda zažrtana samo smer, sredstva in pota bo treba najti po skrbnem posvetovanju. Saj zgradba, ki jo stavimo, ne sme biti le sezidana samo za en dan, ampak trajati mora stoletja.

Beseda k letošnjim požarom na Kranjskem.

Premnogo nesreč, ki jih provzročuje požar v zlasti v manjših krajih, v trgih in vaseh, kjer navadno nimajo gasilnih društev, kjer dostikrat primanjkuje tudi potrebne vode za gašenje, ima za prav veliko družin najslabše posledice v gospodarskem oziru. Mnogo rodbin obuboža za vedno. Usmiljenost in radodarnost sosedov, zavarovanje zoper ogenj pomanjšujejo dostikrat to nesrečo, odstraniti je pa ni moči.

Napredujoči človeški um je izumil v žvepljenkah tisto pripravo, s katero se prav lahko, hitro in ceno napravi potreben ogenj na ognjišču, v peči itd., žalobog pa se žveplenk le preveč in prerada polužuje še nedorasla mladina in otroci pri zažiganju najnovejšega človeškega strupa za mladino, cigaret, in v igračo.

Nesreče, ki se vsled tega zgodijo, so le prepogoste in prehude, treba bo z vsemi sredstvi delati natančno, da se ta nevarnost pomanjša. Ozmimo se samo na našo ožjo domovino Kranjsko, koliko škodo smo letos vsled požarov doživeli. Požari v Gorenji vasi pri Polja-

nah, v Novem mestu, v Kropi, v Velikem Mraševem blizu sv. Križa pri Cerkljah na Dolenjskem, v Podlipi pri Žužemberku in v pretečenem tednu dne 5. oktobra v Gorenjivasi pri Ribnici, to so za naš revni kmetijski stan nesreče, ki presegajo več stotisoč kron. Revni kmetijski posestniki si ne bodo mogli sami pomagati in v tej nevarnosti ostanemo še vedno.

Akoravno požari nastanejo na različne načine, največkrat so pa le otroci tisti, ki se, prepuščeni samim sebi, z žveplenkami igrajo in po neprevidnosti ogenj zanetijo, da nastane vsled tega požar, ki napravi neizmerno veliko škodo, skrbi, sovraštva, žalosti in nesreče.

Z ozirom na lahkomišljeno ravnanje z ognjem, bodisi da preblizu poslopij v jesenskem času pastirji in sploh domačini kurijo, bodisi da s slabimi svetilkami hodijo v ponočnem času po seno, slamo ali nastiljo za živino in ne pazijo dovolj na nevarnosti, bodisi da mladina svoje cigarete v kakem skritem kotu gospodarskih poslopij kadi, naj večkrat nespametno in kaznivo postopanje zaniknih starišev, ki dopuščajo, da se njih 3 do 7letni otroci igrajo z žveplenkami, kar se posebno mnogokrat opazuje na deželi in ravno tako lahkomišljeno ravnanje odraslih ljudi, starišev in poslov, ki pred otroci ne zapirajo žveplenk, ampak jih celo stavijo na tak prostor, da zamorejo ravno otroci prav lahko do njih, slednjič lahka vnetljivost žvepljenk, njih nizke cene, in razvada, da imajo dandanes že povsod žvepljenke, v hiši, v posameznih sobah, v kuhinji itd. — vse to in še mnogo drugih vzrokov stori, da nastanejo tako pogostoma požari.

Posameznik je nasproti tem malomarnostim in kaznivi lahkomišljenosti prepuščen popolnoma usodi. Pač si razumni posestnik pomaga z zavarovanjem proti ognju, vendar pri tem je le hudo prizadet, ker mora plačevati visoke vsakoletne premije, ker ima vsled požara vsikdar še škodo in ker mu taka nesreča provzroči veliko nepotrebnega dela in ker je vsak požar

zdužen z veliko nevarnostjo tudi za lastno življenje in zdravje.

Dasi ni na to misliti, da bi zamogel človeški um iznajti take žvepljenke, s katerimi bi se lahkomišljenim mladim ljudem zelo otežkočila raba žvepljenk in bi se s tem največ požarov zabranilo, vendar mora vsa človeška družba proti tej že v resnici neodpušljivi razvadi uvesti nekatera trajna in potrebna sredstva, da se ta nevarnost vsaj pomanjša.

V prvi vrsti spada sem seveda večkrat ponovljeni pouk v cerkvi, v šoli, v časopisih, v družini in po posameznikih; nadalje strožje policijske naredbe od strani dež. vlade, okrajnih glavarstev in občin, s katerimi se prebivalstvo navaja k bolj skrbnemu ravnanju z žveplenkami, posebno, da se kmečko ljudstvo pouči, da mora previdno skrivati in davati žvepljenke na take prostore, kjer jih ne dosežejo otroci; strogo je treba kaznovati mlade ljudi, ki se pregrešujejo zoper varstvene naredbe proti nevarnostim ognja, zlasti, kadar hodijo v skritih gospodarskih poslopjih.

Upeljejo se naj kolikor mogoče varne petrolejske svetilnice za uporabo v hlevih, skednjih in sploh gospodarskih poslopjih. Poučevati treba ljudi, da se mora s petrolejem previdno ravnati, da se ne nabere nesnaga, ki vsrkava izhlapeče petrolejske hlape, vsled česar se prav lahko vname petrolej v svetilki, kar povzroči eksplozijo, in je nevarnost za ogenj prav velika. Prav zato se ne smejo puščati petrolejske svetilke same goreti, ne da bi jih večkrat nadzirali i. t. d.

S takim in enakim postopanjem zabranili se bodo vsaj prepogosto nastajajoči požari, ki uničujejo blagostanje celih družin in okolišev. Te vrstice smo namenili ravno sedaj zato, ker se nešteto krat vidi na deželi, kako lahkomišljeno pastirji na njivah kurijo ognje, si pečejo krompir in se ob sedanjem mrzlem jesenskem času pri ognjih grejejo, pri tem pa ne pazijo ne na bližino

LISTEK.

Krvna osveta.

(Prosto prevel G. M.)

(Dalje.)

Tevta zavpije na ves glas ter se vrže Milanu na prsa; on jo poljubi ter jo rahlo potisne nazaj.

Medtem izvleče drugi orožnik iz torbe zapestno verižico, česar pa doslej še nihče opazil ni. Ko pa pristopi k Milanu, da mu sklene roki, tedaj ga ta s srdito iskrenimi očmi zavrne: »Ne predrznite se!« zakliče. »Pri vseh svetnikih vam prisežem, da se potem niti za korak z mesta ne premaknem.«

Tudi okoli stoječi sedaj zagledajo, kaj se namerava. Besno preteče oporekanje in kletva se začuje in možaki zavijajo svoje handžare.

Osupnjeno stojita orožnika in pograbitava za puške.

Tu v osodnem trenutku pristopi k njima občinski poglavar ter reče: »Čula sta, da gre Milan z vama, ne prisiljen, ampak prostovoljno. Čemu toraj vklepanje?«

Stareji orožnik pomigne mlajšemu in ta spravi verižico v torbo.

Milan še molče pozdravi okoli stoječe in odide, orožnika tikoma za njim. Mrklega

pogleda in preteče jih spremi nekaj mož daleč tje pred vas.

Tevto je to vse tako pretreslo, da se jej je stemnilo pred očmi. Obupno si je pokrila z rokami obličje ter se zgrudila na kolena. Žene so okoli nje stale, jedne so razvreto mahaje z rokami govoričile, druge so Tevto tolažile. Ona ni čula ničesar. Naposled krčevito zasope in solze se joj udero potokoma po licih. Potem vstane, omahovaje gre v kočjo in sede na stolček.

Ni bila opazila, da se je ranjenec sklonil in da sedi na ležišču, kako je zadržtel pri nje vходу in s široko odprtimi očmi zrl za njo.

Ivanu se je zavednost povrnila in čudeč se je gledal okoli sebe. V polumraku je pač videl domačo hišno opravo: znano orožje in posodo; toda kako je le sem zašel, tega ni vedel. Različne podobe so se vrtile in mešale v glavi. Kaj se mu je zgodilo? Kaj pomeni ta žgoča bolečina na hrbtu, to zastajanje sapa? V grlo mu stopa kašelj, v prsih ga prijema krč in duši ga... Sedaj se čuti prostejšega — in gorko mu priteče čez ustnice, se obriše in ustraši — kri! Ni se mu le mešalo o krvi, ampak tukaj je res tudi kri.

Sedaj pa mu je odleglo, lažje diha. Pred kočjo čuje znane glasove, divje vpitje,

vspeti se je hotel, toda padel je nazaj. Podoba mu zopet vstaja v spominu, z grozo se jasno zavé in duša v prsih mu strepeča. Polna dnevna svetloba obsije sobo, med durmi vidi roki vijočo, plakajočo postavo, bridko jokajoča se vsede ob njegovi postelji.

Začudeno strmi na njo. S težavo se obrne, siloma se opre z rokami in tiho bolestno zaječi. — Ona dvigne k njemu svoje prežaljeno obličje in strahoma se spogledata. — Jasen, solnčen žarek jej spreleti obraz: »Bediš in živiš!« zaklikne smehljuje s solznimi očmi.

»No sedaj bo vse dobro!« in poklekne k njegovi postelji.

»Skoraj bi te ne bil spoznal Tevta — moja ljuba tovaršica mladostnih let!«

Molče mu zre Tevta v oči.

»Govori — saj si vendar ti?«

»Jaz sem, Ivan!«

Pogleda jo in z rahlo trepetajočim glasom reče:

»To je toraj tisti trenotek, na katerega sem se toliko let veselil!«

Tevti se zmračí obličje. Naglo vstane, stopi k mizi, nameša pijačo ter jo mu poda rekoč:

»Na, pij! — pohladilo te bo!«

jo izpije: »Vino je bilo vmes — žge me v grlu kakor ogenj.«

»Vino in rastlinski sokovi, ki ti bodo pomagali, ubogi revež!«

»Kaj je z menoj? Kje sem? Ali mi ne boš povedala?«

»Ali te ne bo preveč prevzelo?«

»Ne, ne,« hitro reče ter se hoče še bolj privzdigniti, toda omahne brez moči nazaj in bolestno zaječi.

Ona brzo priskoči, pograbi turšično slamo v večji kup ter mu ga porine pod glavo.

Hvaležno se dotakne nje roke: »Povej, povej!« prosi jo.

Ona mu pove, kaj se je zgodilo, pa mu še zamolči, da so Milana odpeljali orožniki.

Pazno je poslušal Ivan, potem pa zmeden zrl v tramovje nad glavo.

Dan se je nagibal, v sobi se je stemnilo. Tevta prižge svetilko ter jo postavi na mizo. Potem skrbno pogleda na zibelko ter se usede zraven bolnika na stolček.

Ivan prične rohneče dihati, vnovič ga prime kašelj. V skrbeh mu porine Tevta svojo roko za tilnik, da mu privzdigne glavo.

Naposled mu odleže.

(Dalje prih.)

poslopj in ne na veter. Največkrat imajo pri sebi svojih gospodarjev majhne otroke, ki zmrzujejo poleg njih in se veselijo pečenega krompirja; pri tem pa vidijo, kako ti z žvepljenkami ravnajo, si cigarete nazi-gajo itd. in valed tega nastane želja, da ti ravno tako delajo, kadar so neopazovani, kar se na deželi le prepogostoma zgodi.

Jednako lahkomišljeno postopajo tisti odrasli ljudje, največ posli — hlapeci in dek-le — ki nimajo varnih petrolejskih svetilk, jih ne snažijo navadno in jih puščajo po cele ure same goreti, njih gospodarji pa dopuščajo tako malomarno tratenje blaga in nevarnost, da nastane nesreča. To se opazuje čestokrat pri malomarnih družinah.

Iz teh vzrokov je treba strogega ravnanja proti takim zaniknim ljudem, ki ne izpostavljajo samo svoje navadno malomarno premoženje v nevarnost, ampak tudi premoženje in življenje vseh svojih sosedov.

S temi vrsticami opozarjamo pa tudi vse gospodarje, naj delujejo vsak v svojem poklicu in krogu, da se naj previdno postopajo z žvepljenkami, s petrolejskimi svetilkami, da se naj pazi na otroke in tudi na malomarne sosede ter da se naj vsak kaznjiv slučaj javi javni oblasti, ki naj oistro kaznuje take hudobne ljudi. Nobeden naj pa ne opusti svoje premoženje t. j. posestvo in prideleke za pravo ceno zavarovati pri domačem zavodu. »Vzajemna zavarovalnica« je osnovana na pošteni podlagi vzajemnosti, in ima namen, doma ohraniti tudi eventualni dobiček.

Slednjič pa prosimo poklicano javno oblast, da naj ukrene v občni blagor potrebne strožje navedbe glede varnostnih razmer proti ognju na deželi, ki bodo gotovo dosegli svoj namen, če se jih bodo vsi izvršujoči organi resno poprijeli in jih izvršili. Le na ta način je upati, da se bodo požari pripetili redkeje in da bode naš kmetijski stan trpel manj škode.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. oktobra.

Volitve na Češkem.

Danes so pozvani na volišče volivci čeških mest in trgov, ki pošljejo v deželni zbor 72 poslancev. Od teh jih odpade 40 na češka in 32 na nemška mesta. Mladočehi so za današnje volitev postavili 36 oficijelnih kandidatov, dva kandidata pripadata vsled kompromisa staročeški stranki. V češkem delu dežele torej današnje volitve ne bodo donesle nikakih presenečenj, ker agrarci v mestih nikjer ne morejo upati na zmago. Pač pa se premeni razmerje v nemških mestih. Tu bodo nemški liberalci izgubili marsikak mandat na vsenemce in nemško ljudsko stranko. — V kmečki skupini se vrši v onih okrajih, kjer prva volitev ni bila odločivna, najprej druga volitev, pri kateri bo nastopalo zopet več strank, in še le potem, ko bi tudi druga bitka ne bila odločivna, vrši se ožja volitev. Te volitve se vrše tekom teh dnij, vsekako pa tako, da bodo završene do sestanka državnega zbora. Agrarci se nadajo, da si pri teh volitvah pribore še kake 4 do 5 mandatov in bodo potem takem imeli v tej skupini 20 ali celo 21 mandatov, torej le malo manj nego Mladočehi.

Za deželnozborno volitve na Tirolskem

se vrše te dni povsod mnogo obširneje priprave, nego se je pričakovalo v zmernih, posebno konservativnih krogih. Do kompromisa mej temi in pa mej krščanskimi socialci namreč ni prišlo vkljub temu, da so se vplivni konservativni krogi mnogo trudili, da se doseže potrebno sporazumljenje. To bo bržkone v kvar obema strankama, ker mej tem, ko se bota ti stranki pulili za mandate, bo morda v kakem okraju zmagal verski nasprotnik. Boj mej obema strankama sicer ne bo tako hud, kakor pri zadnjih državnozbornih volitvah, toda bil se bo le. Krščanski socialci zatrjujejo, da je bodočnost njihova in se radi tega ne marajo podati, konservativci pa smatrajo nastop nasprotne jim stranke le za trenuten, in tudi nočejo kapitulirati. Krivda je torej bržkone na obeh straneh. Konservativci se sicer tolažijo z mislijo, da verski nasprotniki, posebno nemški nacionalci, ne bodo nikjer mogli uspešno poseči v volivni boj,

toda v tej nadi se lahko varajo. Razmere so se dokaj premenile. — Tako v nemških Tirolah. Mnogo bolje, oziroma mirneje se bodo vršile volitve v južnem delu. Tu so sklenili kompromis italijanski konservativci in liberalci proti socialni demokraciji, ki torej nima sedaj nobene nade na zmago. Ta kompromis se pa splošno ne odobruje, ker soc. dem. itak nima nobene moči in ker bodo mnogi konservativni okraji morali voliti liberalca.

Iseljavanje Hrvatov v Ameriko

je v zadnjem času zavzelo tolike dimenzije, da bodo, če se isto nekaj let tako nadaljuje, brez prebivalstva mnogi kraji v siromašnejem delu dežele. To dokazuje posebno dejstvo, da je te dni samo v karlovcem in otočanskem okraju manjkalo do 600 novincev, ki so po naboru s svojimi rodbinami odšli v Ameriko. Vlada stori sicer vse mogoče korake, da prepreči iseljavanje, a vsi dosednji poskusi so se ji izjalovili. Vladni krogi seveda nočejo pripoznati, da so temu krivi sami, ki za siromašno ljudstvo ne store prav ničesar, da bi se moglo prehraniti na rodni zemlji. Nasprotno jim je menda še tako stanje po godu, ker naselijo v take kraje lahko svoje mažarske žida, le v vojaških vrstah pogrešajo hrvatskega moštva. Židovski element pomnožuje namreč le bolj častniške vrste.

Cesar Viljem in berolinski občinski svet.

Cesar Viljem je konečno vendar le uvidel, da ne kaže še dalje dražiti mestnega sveta in vsega prebivalstva in da bo treba nekoliko odjenjati. Le par dni pozneje, ko je višji predsednik samovoljno rešil zadevo glede volitve drugega župana, je prejel nadžupan Kirschner brzojavno povabilo k cesarju. Kirschner je bil vsprejet kar najprijazneje, kakor bi se prav nič ne bilo zgodilo. Razgovor je bil najprej o izpeljavi cestne električne železnice preko »Unter den Linden«, pri čemur je cesar izjavil, naj se železnica izpelje pod cesto radi velikega prometa, in sicer s pomočjo takozvanih liftoev. Potem je pa prišla na vrsto županska zadeva. Cesar je omenjal Kauffmanove vojaške dobe, nekega spisa z naslovom: »črno-rudeče-žolto«, ter rekel, da ni mogel drugače postopati. No, Kirschner je povedal, da je vse to bilo že pred 20. leti in da mu tudi tedaj vojaško sodišče ni moglo ničesar dokazati. Cesar Viljem I. je razsodbo častnega sodega zavrgel. Nato je odgovoril malo poprej neupogljiv cesar: Naročil si bom volivne akte in zadevo še enkrat preštudiral.

Turčija v trozvezju?

Nemška in baje tudi italijanska vlada se po poročilih iz Rima mnogo trudita, da bi spravili v obstoječo trozvezjo tudi Turčijo in bi nastala tako lepa četverozvezja. Na ta način bi se kajpada ustreglo srčni želji sultanovi, ker bi se mu s tem zagotovila za daljšo vrsto let integralnost njegove države. Sedanja trozvezja sicer svojo politiko že tako obrača, da Turčiji ne skrivi lasu, a ne ve se, kaj pride in kaj utegne prej ali slej ukreniti Rusija. Italijanska vlada neki ne nasprotuje nemški vladi, zahteva pa le poročstva glede Albanije ter izvedbe reform glede Makedonije, ki jih že dalj časa obljublja sultanova vlada. Preostaja torej le še naša monarhija. V Rimu pravijo, da so razmere dunajske vlade napram Turčiji kar najbolje, istotako pa tudi napram Italiji in da bode avstro ogerski urad pritrčil italijanskim zahtevam. — No, morda pa vendar le ni tako, kakor si domišljajo gotovi krogi, in da si naša vlada nikakor ne bo pustila vezati rok glede politike na Balkanu. Sicer se pa resno dvomi, da bi bolnik ob Bosporu zaslужil toliko oporo.

Položaj v Turčiji

zahteva energičnega posredovanja vesil. Požigi, umori, ropi in vsakovrstna druga zlodejstva, posebno napram kristijanom, so na dnevnem redu. In sultanova vlada noče prav ničesar ukreniti ali pa nima nobene moči. Turčija je namreč velika in sultan daleko. Posamni namestniki pašujejo po svojih pokrajinah popolno svojevoljno. Turška vlada se omejuje samo na razne dementije, katerim pa itak nihče ne veruje. Utajiti hoče vsa grozodejstva, ki se gode v Evropi in Aziji, posebno pa noče ničesar vedeti o vznemirljivih dogodkih v Mušu,

ter zatrjuje, da vlada povsodi najlepši mir. Vsak človek ve, da to ni resnica. — In tako državo hoče Nemčija spraviti v trozvezje! Kaj bi se dogajalo še le potem, ko bi se Turčiji ne bilo bati nikakih pritiskov.

Prememba na afganistanskem prestolu

se je izvršila doma mirno brez vsakega šuma in novi emir za sedaj nima nikakega resnega nasprotnika. Tem bolj pa je smrt dosedanjega afganistanskega vladarja razburila angleške kroge. V prvem trenutku so pozabili celo na južno-afriško vojsko. Umrli emir je bil Angliji popolno udan, kar je največ zasluga indijskega podkralja lord Curzena, predvsem pa letne remuneracije v znesku 160.000 funtov na leto in mnogih darovanih topov in druge vojne potrebščine. S takim sredstvom si bodo Angleži skušali ohraniti tudi naklonjenost novega emira, če jih ne prebiti Rusija, ki bo po mnenju angleških listov gotovo zase izkoristila emirovo smrt. Značilno je tudi, da vsi angleški listi tekmujejo v hvali vladarskih zmožnosti Abdur Rahmana, ki je pa bil, kakor drugi, navaden orientalski despot s krvavimi rokami.

Cerkveni letopis.

Srebrni jubilej papežev.

Pod pokroviteljstvom kardinala vikarja Nj. Emin. Petra Respighi je izdal rimski odbor na Sv. R. T. dan datiran naslednji oklic:

Ljubi bratje v Kristusu.

Nenavaden dogodek bo razveselil v kratkem času sv. cerkev Kristusovo. Še malo mesecev, in sv. oče Leon XIII. bo nastopil 25letnico papeštva, srebrni jubilej četrstoletne dobe delovanja, ki se bo slavilo kot izvanredno čudežno slavno še stoletja in stoletja.

Da bi se ta slavni in redki dogodek dostojno in kolikor mogoče enotno proslavil, so sestavila društva »Opera dei Congressi Cattolici«, »Societa Primaria Romana per gli Interessi Cattolici« in »Comitato per l'Omaggio al Redentore« poseben odbor pod pokroviteljstvom in predsedstvom Nj. Emin. kardinala-vikarija. Odbor, katerega bodo podpirala vsa katoliška društva, se obrača tem potom do vseh bratov v večnem mestu in na celem zemeljskem krogu in predlaga ter prav toplo priporoča naslednje načine za proslavljenje vzvišene osebe namestnika Kristusovega ob njegovem srebrnem jubileju.

Pred vsem moramo pogosto prositi in moliti za sv. očeta, a ne le samo zasebno, tiho, temveč tudi v javnih procesijah in drugih cerkvenih pobožnostih. Za mesto Rim je že določil Nj. Emin. kardinal vikarij, da se moli pri sv. maši molitev: »pro Papa« in da se pristavlja k molitvi sv. rožnega venca: »R. Oremus pro Pontifice nostro Leone! V. Dominus conservet etc.« V resnici zelo ganljivo, ako se sliši po rimskih cerkvah, kako pobožno molijo vneti verniki za sv. očeta zdravje, moč, srečo in dolgo življenje. 9. junija je bral Nj. Emin. kard. Respighi v ludoviziški cerkvi sv. Ignacija sv. mašo, katere so se udeležila vsa katol. društva, mnogo vernikov pa je prejelo sv. zakramente.

Predlaga se slednje: 1. Udje tretjega reda so pozvani prispevati po svojih močeh za popravilo stropa bazilike sv. Janeza v Lateranu. 2. Redovne sestre, deklinski zavodi in sploh vse katoliške žene naj prirejajo razstave cerkvenih oblačil in naj to potem oddajo po cerkvah dotične diocese. 3. Aprila 1902. se namerava napraviti veliko romanje na grobove največjih apostolov. 4. Po vsem svetu naj napravijo katoličani večje slavnosti v ta namen in naj skrbneje prispevajo za Petrov vinar.

Oklic se končuje tako-le: Katoličani Rima in vsega sveta! Odzivajte se s polnim ognjem vaših src temu vabilu. Svet trpi toliko bolj, kolikor se oddaljuje od papeža in kolikor manj se meni zanj; toliko bolj pa se veseli darov Kristusa, kolikor bolj se družijo okrog njega. Naše slavnosti nameravamo praznovati srebrni jubilej papeštva: te naj nas družijo z mirnim in svečanim izražanjem naših čutil, katerih namen bodi pripeljati tudi one, ki so pot izgredili, k temu, ki ima ključ nebeških vrat. Bodimo pod

božjim blagoslovom edini v predlaganih delih, in ta edinost bo že na tem svetu donesla zaželene sadove večnega življenja.

Dopisi.

Iz Mengša, 10. oktobra. Volilni boji so se že polegali — saj je že mesec dnij preteklo, odkar se je merilo v polit. bojni vrsti kat. slovensko ljudstvo z lib. stranko. V Kamniškem okraju in posebno še v trgu Mengšu, rojstnem kraju liberalnega kandidata, ni bilo prav za prav nobenega boja. Mirno, samozavestno so prišli možje na volišče, oddali glasovnice in se razšli. Ne vem, li orožnik isto dopoldne ni imel nujnejšega posla, kakor pred voliščem dolg čas prodajati. Može so se vpraševali, čemu je pa ta tukaj, saj nismo na Mažarskem; takrat, kadar pobalini nočni mir motijo, pa nikjer nobenega ni. Seveda on je nedolžen, ker je opravljal svojo službo po ukazu višjih v Kamniku. Izid volitve 80 proti 8 je izpričal vso »zanesljivost« glavnega, a sicer brezpomembnega liberalnega učitelja-agitatorja, ki je pol ure pred volitvijo trdil »26 Mejačev sem predrtal«. Naj ve, da le ena glasovnica ni bila prečrtana. Smelo trdimo, da je Mengeš izmed trgov na Slovenskem tisti, kjer ima liberalizem najmanj moči. Da tak ostane, bo skrb onih, ki so v to poklicani. Pripomnim še, da bi se vsi kamniški in radoljski uradniki praskali za svojimi birokratskimi ušesi, ako bi trg Mengeš volil v mestni skupini s Kamnikom, Radoljico in Trzišem. Mogočnemu Feliks-Srečkotu, ki pa za ta pot ni imel sreče, je menda pošlo za vselej veselje, še kdaj kandidirati v kamniškem kmečkem okraju.

Drugo, o čemer bi imel poročati, je birma, katero so premil. g. knezoškof delili 29. sept. t. l. v Mengšu. Birma sama na sebi ni pač nič posebnega, saj doleti zadnjo gorsko župnijo prej ali slej sreča, da dobi v sredo svojega višjega pastirja. In vendar naše birme ne smem molče prezreti. Knezoškof so si izbrali dan sv. Mihaela, farnega patrona, ki je bil letos ravno v nedeljo. Vsprejem je bil nad vse slovesen. Tekmovali smo med seboj, kako bi pristrčnejše prvokrat vsprejeli slov. ljudstvu tolikanj priljubljenega škofa.

Krasen, orjaški slavolok je napravil g. grajšček Miško Staré, ki žali Bog sedaj hudo boleha. Za okrašenje cerkve so se posebno trudila dekleta in organist-ključar Matijce Lipar. Nič ni pomagalo, da se je iz Mengšanov norčevala gospa nekega trgovca: »Ali vam je toliko za škofov žegen?« Cujte dobro, Mengšani si vse zapomnijo! Šolska mladina se je zbrala polnoštevilno, na čelu ji domače učiteljstvo. Učitelj gosp. Peter Sirc je bil sicer zoper to, da bi se učiteljstvo poklonilo takemu škofu, a vsled nastopa g. nadžupnika in pa ker se revež čuti popolnoma osamljenega i med domačimi in med kolegi v okraju, se je vse jedno z vidno-nezadovoljnim obrazom udeležil vsprejema in tako počastil svojega višjega pastirja. Naravnost Vam povemo, g. učitelj: prosite in le še in še prosite od nas! Za Vami ne bomo žalovali, v Mengšu Vam tla postajajo vedno gorkejša. Pretekli teden Vam pri konferenci v Ihanu srce ni prej mirovalo, dokler tudi tam niste dali duška svojemu globoko užaljenemu ponosu misleč: domač voditelj in kolegije niso mojih misli, mogoče prodrem pri konferenci . . . no, tudi tam ste ostali na cedilu. Mi pa pravimo: kdor išče, iztakne.

V zadnjem času si liberalci radi pogosto privoščijo knezoškofa, slede mu korak za korakom . . . zato se nismo veliko čudili, da so tudi v Mengeš poslali svojega poročevalca, kateri je pa iz škofovega govora toliko slišal, kakor prodajavke na sejmu. Domača liberalna ušesa so bila tudi nategnjena . . . če pa hočejo biti odkritosrčni, morajo pripoznati, da škof niso taki, kakoršnih (karikatur) smešno podoba dan za dnevom podaja liberalno časopisje. Sklenem z željo Mengšanov, naj dobrotni Bog apostolsko gredočega višjega pastirja slovenskemu ljudstvu v prid ohrani še dolgo vrsto let!

Iz Naklega pri Kranju 10. okt. Zapustil nas je pred nedavnim časom blag. g. Josip Traven, učitelj v pokoju. Bival je med nami celih 40 let. Kot mladenič je prišel k nam

ter neumorno deloval za vzgojo šolske mladine ves čas do letos, ko je bil na svojo lastno prošnjo umirovljen. Le malo jih je med nami, ki bi nekaj ne bil njegov učenec. V dolžnost si torej štejem, da se mu s temi skromnimi vrticami vsaj nekoliko zahvalimo za preobilni trud, ki ga je imel z nami in z našimi otroci. — Pa tudi iz drugih ozirov se mu imamo zahvaliti. Ko liko je izdal za svojega lastnega žepa za šolske potrebščine! Kupil je šoli krasno zastavo. Daroval je šoli več potrebnih učil in knjig ter bil sploh skozi in skozi požrtvovalen v šolskih zadevah. Svoje blago srce in radodarne roke pokazal je tudi s tem, da je ob svojem odhodu od nas naklonil revežem večjo vsoto denarja. Bodi mu za to srčna zahvala! Naj ohrani Bog blagega dobronika zdravega in mu daj doživeti še dolgo vrsto let! Nakelski farani.

Od Save, 10. okt. Minoli četrtek je povedal »Slovenec« v dopisu s krškega okraja, da je pri deželnozbornskih volitvah v Cerkljah učitelj, rodom Leskovičan, na vse sile agitiral za liberalnega kandidata, in da je ta učitelj v službi nekje na Štajerskem ter da je svoje dni živel od klerikalnega kruha. Bodi s tem popravljeno, da oni učitelj ne služi v sosedni Štajerski, temveč je bil pred malo časa nastavljen v Ribnici. Njegov tovariš s Štajerske tudi Leskovičan je igral isto ulogo v Krškem. Nam se ne zdi vredno napisati, kaj sta ta dva učitelja vse počela za časa volitev, da sta imela obilo denarja na razpolago, oblezla vsako hišo, obregnili se ob vsacega volivca; zadošča nam, da sta se po volitvi kar izgubila, kot bi ju noč odnesla, in je sedanji ribniški učitelj na srečo imel brzega konjiča, sicer bi se mu bilo še kaj drugega zvalo pripetiti.

Izid zadnje deželnozbornske volitve si naj bi naši liberalci zapisali za ušesa. Naj vedo, da liberalen kandidat ne bo nikdar več zmagal v krško kostanjeviškem in novomeškem sodnem okraju. Zlasti naj ne zabi tega dr. Romik in njegova garda, bodisi v gosposkih, bodisi v kmečkih suknjah. Liberalce srečala pamet!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. oktobra.

Nadvojvoda Franc Ferdinand se je mudil zadnji čas na svojem posestvu v Lötlingu na Koroškem, kjer ima obsežen lov. Dospel je tja s svojo soprogo kneginjo Hohenberg v nedeljo dne 29. septembra. Takoj po dohodu se je s svojo vzvišeno soprogo udeležil svete maše. Lovski grad so letos prenovili in razširili. »Beljaška Urša« se jezi, da je med služabniki, ki so prišli v grad, slišati tudi precej — češke govorce. Tako pisarenje kaže naše koroške velikonemce zopet v pravi luči! — Dne 4. oktobra je presvitli gospod praznoval svoj god. Zjutraj je šel na lov in ustrelil zelo velikega jelena. Potem je bila sveta maša, in sicer na prostem. Udeležil se je je nadvojvoda s spremstvom in gosti. Pozneje je sledil obed.

Cesarjevi darovi. Nj. Velič. presvetli cesar je podaril stolni cerkvi v Gorici za popravo 1000 K, »Šolskemu Domu« 500 K, goriškim usmiljenim sestram v ženski bolnici 500 K, cerkvi v Šempasu 200 K, cerkvi na Grahovem 400 K, cerkvi v Fojlanu pri Gradiški 500 K, cerkvi v Pierisu 400 K.

Častnim občanom je izvolil trg Gornjigrad premil. knezoškofa ljubljanskega. Tako poroča »Slovenski Gospodar«.

Iz celovške škofije. Novoimenovani stolni kanonik, vlč. gosp. Jož. Vidovic, bode slovesno umeščen prihodnji ponedeljek dne 14. okt. — Č. gosp. Jos. Kukačk a pride s sv. Višarj zopet v Črno za kaplana. — Župnijo Koprivno bo oskrbovala farna duhovščina v Črni, župnijo Št. Štefan pri Trušnjah pa g. župnik v Vovbrah. — Farne izpite dela od 8. do 16. okt. 14 duhovnikov, med njimi Slovenci: gospod Fr. Ks. Meško, provizor v Št. Danijelu; g. Š. Zeichen, provizor na Djekšah; g. A. Kiplan, provizor na Mostiču; g. Iv. Smolej, kaplan v Prevaljah.

Vojaške vesti. Vpokojen je stotnik pri 97. pešpolku Alojzij Velkaverh. K tovarni za smodnik v Kamniku je premeščen nadporočnik Jožef Uri. Rezervni po-

ročnik v pešpolku št. 97 Evgen Bergant je prideljen aktivni službi v domobranstvu.

Imenovanje. Sv. Oče je imenoval Antona grofa Nugent-Pallavicini Centurioni, posestnika Hausampacher pri Hočah, svojim tajnim komornikom.

Odlikovanje. G. dr. Ludovik Böhm, c. in kr. profesor na mornarski akademiji na Reki, je odlikovan s častniškim križem rumunskega kronskega reda.

Duhovniška vest. C. g. Franc Platinic, dosedaj provizor v Tinjah, je postal provizor v Stopercah.

V Postojni se je poročil Silvester Domicelj, c. kr. okrajni komisar v Logatcu, z gđ. Leopoldino Deklevovo. Blagoslovi Bog!

Rakteljeva petdesetletnica. Poročali smo, da bode 15. okt. t. l. petdeset let, odkar učiteljuje g. nadučitelj Raktelj. To petdesetletnico odbor »Ljubljanskega učiteljskega društva« slovesno proslavi. Za sedaj se je sestavil naslednji program: 1. V sredo, dne 16. oktobra zvečer ob pol 8. uri serenada; po serenadi pa se priredi v »Narodnem domu« slavnosten »Rakteljev večer« s skupno večerjo. 2. V četrtek, dne 17. oktobra ob 8. uri sv. maša v šentjakovski cerkvi; po sv. maši pa šolarska slavnost v telovadnici II. mestne šole. Natančnejši vspeled za »večer« in šolarsko slavnost se bode še objavil.

Slovensko gledališče. Sinoči so drugič igrali »Vzgojitelja Lanovca.« Kar nas je posebno razveselilo, bilo je dobro obiskano gledališče. To je dokaz, da postaja občinstvo dovezetno tudi za igre, ki imajo pametno, vzgojilno smisel. Časi, ko so gledališče mogle napolniti le igre polne hrušča, zdihovanj in najneverjetnejših »ginljivih« dogodkov, ali pa iz francoščine presajeni prisiljeni »dovtipi«, naj bi skoro dali prostora izvrševanju kulturne naloge gledališča. Na tej poti pomenja »Vzgojitelj Lanovec« znaten napredek. Igralce moremo tudi to pot pohvaliti, samo g. Boleska je pač zopet okrajnega šolskega nadzornika malo pretirano neumno igral. G. Lier, Verovšek, Dobrovolny in Deyl, pa gđna Rückova imajo glavno zaslugo, da je bil tudi na našem odru »Vzgojitelj Lanovec« zmagoslaven. V gledališču smo opazili mnogo gg. učiteljev in gđc. učiteljic z dežele. Upamo, da so se marsikaj naučili. Režija je bila tudi to pot izborna. Dajte nam mnogo takih iger!

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v soboto se bode predstavljala zadnjikrat v tej sezoni Halevyjeva opera »Židinja«. V torek se bo igrala prvokrat češka tragedija »Mina«, katero sta spisala brata Mrštika pod naslovom »Maryša«. Glavne vloge so v rokah gđc. Terševe, gg. Dobrovolnega, Deyla in Verovška. V petek, 18. t. m. se bo izvajala prvokrat v sezoni Bizetova opera »Carmen«. V njej nastopi prvokrat novoangaževana mezzosopranistinja, gđc. M. Romanova. V isti operi nastopi prvič in sicer v nedeljo, 20. t. m. novoangaževani drugi baritonist, g. Wildner, doslej član brnskega gledališča. Koncem meseca gostuje v opereti »Mamsell Nitouche« gospa Irma Polakova. Prihodnji mesec bo gostoval g. ravnatelj Fijan iz Zagreba. Igral bo v dramah »Kozarec vode« in »Othello«. V decembru bo gostovala slovenska umetnica v Belemgradu gđc. Vela Nigrinova dva večera.

»Zvezi slovenskih posojilnic« v Celju je mnogo na tem, da bi se ne mislilo, da je bil njen revizor navzoč pri shodu na Ponikvi, kjer so se pobratili slovenski liberalci z nemškutarji. Zato nam piše njen revizor: V smislu § 19 tiskovnega zakona zahtevam, da se sprejme sledeči popravek: V števil. 222 lista Slovenec od 27. septembra 1901 je v dopisu »S Ponikve ob južni železnici« rečeno: V imenu celjskih Slovencev ki sicer gorijo tako vneto za slogo, je bil pri pobratimstvu (to je zborovanju liberalnega kmečkega društva na Ponikvi) navzoč revizor »Zveze slovenskih posojilnic« g. Fr. Jošt. Naši somišljeniki si naj to dobro zapomnijo! »Zvezo slovenskih posojilnic« pa bo treba vprašati, ali je njen revizor nastavljen tudi za revidiranje liberalnih kmečkih zborovanj. »Cela ta vest je popolnoma neosnovana. Podpisani v nedeljo dne 22. sep-

tembra t. l. sploh nisem bil na Ponikvi, še manj pa pri zborovanju liberalnega kmečkega društva, ampak sem bil cel ta dan v družbi z gospodi: dr. Serbec, Lončar, Salmič, Zupanec, Goligranc, Gorišek in drugimi udi slovenskega celjskega lovskega društva na lovu na Teharjih. Sploh pa v celem svojem življenju, izvzemši lanskoletno Slomšekovo slavnost, nisem bil na Ponikvi ne prej ne slej. S spoštovanjem Franjo Jošt, revizor Zveze slovenskih posojilnic. — Tega popravka nam pač ni bilo treba pošiljati, ker smo to vest že sami popravili dvakrat. Priobčujemo ga, da štajerski Slovenci enkrat primerjajo politično poštenost, ki jo imamo mi, s poštenostjo liberalcev. Koliko laži s spodnjega Štajerja je bilo v »Slov. Narodu«, ki jih nihče ni popravil, najmanj pa oni, ki jih pošiljajo v ta grdi list, dobro vede, da obrekujejo! Ravno Ponikva, rojstni kraj Slomšekov, je postala torišče za najgrjo liberalno agitacijo. Ali Vas ne oblije rdečica, ako berete v »Narodu« in »Rodoljubu« spise, ki so bolj podobni zmerjanju pijanih pobalinov, kakor pa govorenju omikanih ljudi? Če hočete imeti mir in slogo na Štajerskem, je neobhodno potrebno, da nastopite proti tej agitaciji, ki bi, ako se tako nadaljuje, imela tudi za denarne zavode spodnještajerske najslabše posledice.

Velik požar. V Dobljčah, okraj Crnomelj, so pogorela poslopja petim gospodarjem. Tudi nekaj živine je pogorelo. Ogenj je bruhnil na dan pri županu Mat. Vertinu. Škode je 17.000 K, zavarovani so bili oškodovanci za 5400 K.

Starinske najdbe Pri delih za preložitve ceste v Pristavi pri Trebnjem so odkopali mnogo rimskih najdb.

Dinamit ukradli so stavbinski tvrčki Hofellner in Rostock v bližini Velike Loke neznanu tatje. Odnesli so 30 kg dinamita.

»Narodna šola« v Velikovcu. Novo šolsko leto se začne v »Narodni šoli« Ciril-Methodove družbe v Velikovcu v četrtek dne 17. t. m. Ob osmi uri zjutraj je v župnijski cerkvi sv. Ruperta sveta maša z blagoslovom, potem pa se vrši zapisovanje otrok. Gojenke dekliskega vzgojišča naj dojdejo semkaj že dan poprej.

»Bisernica«, prvo kor. tamburaško društvo v Celovcu, je imelo dne 3. oktobra pri »Velikem Zvonarju« v Celovcu svoj ustanovni shod. Po običajnih formalitetah se je volil odbor, ki je sestavljen takole: Predsednik Stjepan Pažmeta, trgovski pomočnik; podpredsednik L. Gorjanc, knjigovez; tajnik R. Blažon, urar; blagajnik V. Jug, odvetniški uradnik; odbornika: Jož. Stergar, črkostavec, in V. Pemrih, knjigovez, vsi v Celovcu. Po shodu so mladi tamburaši pod vodstvom gosp. P. Nežiča svirali več lepih komadov. V navdušenih napatnicah se je povdarjal pomen novega društva, ki zasluži kar največ krepke podpore!

Shodi na Štajerskem. Katoliško-politično izobraževalno društvo v Šmarji pri Jelšah zboruje dne 13. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v Gradovi gostilnici v Šmarji. K obilni udeležbi vabi odbor. — Političen shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici priredi jareninsko politično društvo v nedeljo dne 20. oktobra ob 3. uri popoldne v prostorih hiše posestnika Jožefa Grušovnika na Pesnici. Poročala bodeta: poslanec Fr. Robič o političnem položaju in o regulaciji Pesnice, poslanec dr. Fr. Rosina pa o izstopu naših poslancev iz dež. zbora štajerskega.

Nov pevski zbor v Celju. Delavsko podporne društvo si je osnovalo svoj pevski zbor, ki šteje že blizu 30 udov. Pevodstvo je prevzel g. dr. Schwab.

Na Bizeljskem na Štajerskem je nagloma od kapi zadet umrl dne 29. t. m. c. kr. poštar g. Rudolf Knourek v 58 letu. Dasiravno ni bil na naši strani, bil je spoštovan vsled svoje prijaznosti, in to je pokazal njegov veličasten pogreb. Počivaj v miru!

Slovensko gledališče v Celju. V celjskem »Narodnem Domu« priredi celjsko pevsko društvo igro »Mlinar in njegova hči«.

Vilice v glavo. Klobučarski pomočnik Karol Vehonek in narednik Fr. Hajnsič sta se nekje v Mariboru skregala. Vehonek je ravno jedel z vilicami. Ko mu je zavrela kri, skočil je kvišku ter zabodel Hajnsiču

vilice v glavo, z drugim udarcem pa mu izbil zob. Hajnsič je nevarno ranjen. Vehoneka si je izposodilo okrožno sodišče terga vtaknilo v luknjo.

Z Bizeljskega na Štajerskem se nam piše: Dne 5. t. m. v noči hotela si je učiteljeva žena gospa Lojza Stöger življenje vzeti z vrvjo. Ko si je najprej glavne žile na levi roki porezala, se je hotela obesiti, a služkinja je še pravočasno slišala, in takoj došla zdravniška pomoč jej je otela življenje. V obupu, da mora zopet brez vsakega vzroka v Feldhof v norišnico ter ljubosumje proti svojemu možu — učitelju — sta vzroka po njeni lastni izpovedi — k temu strašnemu činu. — Še marsikaj bi lahko povedali — mogoče o pravem času.

Slovenska zмага Zavednost slovenskih kmetov je te dni prodrla dosedanjo nemškutarsko večino v občinskem odboru na Cigonci na Spodnjem Štajerskem. Slovenci so zmagali ondi pri občinskih volitvah v tretjem in prvem razredu Slava zavednim možem!

Ljubljanske novice. Umrila je na Marije Terezije cesti občespoštovana gospa Katarina Ramovš. N. v. m. p.! — Meščanska godba priredi jutri zvečer ob 8. uri koncert v Auerjevem salonu. — Aretovala je policija vagantinja Katarino Jenko iz Škofje Loke. Jenko je na sumu, da je v Anzlinovi gostilni na Resljevi cesti pokradla pri natakariji Uršuli Zagorec. — Prijet tat. Policija je aretovala delavca Antona Črnič, ki je mestnemu delavcu Jožetu Crnagoju ukradl hranilnično knjižico »Ljudske posojilnice« in pri posojilnici dvignil denar, potem pa potrdilo o dvignjenem denarju iz knjižice izbrisal.

V šolskem posloju pri D. M. v Polju. Štev. 10. Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Temeljem § 19 tiskovnega zakona zahteva podpisano šol. vodstvo, da sprejmete naslednji uradni popravek v števil. 230, z dne 7. oktobra t. l. priobčene notice »V šolskem posloju pri D. M. v Polju«: Ni res, da so uganjali v noči od četrтка na petek t. j. 3. in 4. t. m. znani pristaši »Slov. Naroda« iz vevške papirnice s svojimi ognjevitimi sodrugi svoje liberalno-napredne orgije. Ni res, da se je popivalo, pelo, krohotalo in plesalo od pol 9. zvečer do pol 4. ure zjutraj tako čvrsto, da tik bivajoča obitelj z bolno ženo ni mogla baje zatisniti očesa celo noč. Ni res, da se je proti jutru, ko so že prihajati jeli verniki k rožnivenški pobožnosti, usula mešana liberalno-napredna tovaršija iz šoskega posloja proti domu. Res pa je, da so dne 3. t. m. pevci društva »Sloga« priredili nadučitelju Franu Kavčiču povodom njegovega godu podoknico, da so bili povabljeni na kupico vina, da pa se je vsa zabava vršila mirno in dostojno. Res je, da v šolskem posloju ne biva nobena bolna žena. Šolsko vodstvo pri D. M. v Polju, dne 10. oktobra 1901. Fr. Kavčič, šol. voditelj.

Koroške novice. Dediči se iščejo! Pred dvema letoma je v Ameriki umrl neki Janez Müller (tudi Muler ali Mueller), zapustivši veliko premoženje. Ker ni zapustil nobenih listin, se ne ve, komu pripada njegovo premoženje. Kakor je pravil, je imel sorodnike v Celovcu ali Št. Rupertu (morda tudi ob Velikovcu). Njegov oče je bil baje mlinar. Umrli je bil star kakih 50–60 let. Če bi kje bil kdo, ki ima morda kaj pravice do dedščine, naj se obrne na mestni farni urad sv. Ilja v Celovcu. — Celovski mestni nadživinozdravnik gosp. Pohl se je vozil minulo nedeljo v Gospo sveto. Vozil ga je nek kmečki fant. Na Klancu pod samostanom se je konj splašil. Hčerka, ki je bila z očetom v vozu, je skočila še pravočasno z voza in se ni poškodovala. G. Pohl pa je prišel pod voz, zlomil si je roko in je tudi drugače hudo poškodovan. — Preteklo nedeljo je po noči precej hudo deževalo in v ponedeljek smo videli sneg doli čez drevno mejo na Peci, Ojstrici, Stolu, Jopi, Dobraču, Grlici, Sirbici, Svinji planini in Golovcu; celo na Macnu in Žingarici je zapadel. Postalo je prav hladno. Danes dne 7. t. m., ko to pišem, kaže ob 8. uri zjutraj toplomer samo 6 C stopinj. — V romarski cerkvi na Macnu so minuli teden tatovi izpraznili vse cerkvene nabiralnice. — Izgubil se je posestnik Al. Fürpas p. d. Nadlar z Leda. Pri velikovski davkariji je vzdignil

251 K, potem pa odšel, ne da bi se znalo kam.

Shod državnih železniških uradnikov bude na Dunaju 27. oktobra t. l. Na dnevnem redu so razna stanovska vprašanja glede penzije in o razmerah pri novih službenih imenovanjih. Shod sklicuje avstrijsko društvo železniških uradnikov.

Zmagoviti konji slovenskih konjerejcev. Dne 6. oktobra je bila dirka v Gradcu, katere so se udeležili tudi slovenski konjerejci, in sicer s častjo. Pri plemenski vožnji je dobil Anton Slavič iz Grab s svojim »Tonijem« tretje darilo in Ferdo Krajnc iz Babinec s triletim kostanjevim žrebcom »Princ Prater« četrto darilo. Pri »Graški dirki« je dobil Anton Slavič s »Tonijem« drugo darilo.

Samomor natararice. V Celju se je obešila natararica Ana Pirc. Vzrok: nesrečna ljubezen.

Uboj Kranjca na Dunaju. 18 letnega Aleksandra Karajja, ki je na Dunaju zaklal delavca Franca Podborška s Kranjskega, so porotniki soglasno spoznali krivim in Karaj je bil obsojen na osem let težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. okt. Listi javljajo, da je novi avstrijski carinski tarif že četrtr leta gotov. Njegovo objavljenje bude v Nemčiji napravilo isto senzacijo, kakor je napravil v Avstriji senzacijo nemški carinski tarif.

Dunaj, 11. okt. Mestni šolski svet je sklenil priporočiti obč. svetu, naj letos zopet ne dovoli podpore nemškemu »Schulvereinu«. Sedanjemu vodstvu tega društva naj se izreče graja.

Dunaj, 11. okt. »N. W. Journal« poroča iz Londona, da je bolezen kralja Edvarda jako resna. Kralj Edvard ima raka.

Cernovice, 11. oktobra. Pri današnji dopolnilni državnozborni volitvi iz splošne skupine je bil izvoljen Rumunec deželni poslanec Teodor vitez Flondor.

Krakov, 11. okt. Pri tukajšnji dopolnilni volitvi v državni zbor je zmagal demokratski kandidat dr. Ignacij Petelenc.

Reka, 11. okt. Izmej demonstrantov, ki nimajo na Reki domovinske pravice, je že sto oseb izgnanih iz Reke.

Budimpešta, 11. okt. Grof Ivan Zichy, vodja ljudske stranke, sklicuje za čas od 4. do 7. novembra v Budimpešto shod ogerskih katolikov. Protektorat je prevzel knez primas Vaszary, in to grofu naznanil v posebnem priznalnem pismu.

Rim, 11. okt. Pretor je obsodil Glavinoviča, ki je hotel izvršiti napad na svetega očeta, radi tega, ker je brez dovoljenja nosil orožje, na štirinajst dni zapora. Ko dosedi zapor, izgnan bo v Dalmacijo.

Neapelj, 11. okt. Dve za kugo oboleli osebi sta včeraj umrli v bolnici v Nisidi.

Belgrad, 11. oktobra. Škoda, ki jo je povzročila včerajšnja eksplozija v Kruševacu, je ogromna. Mej ranjenci je gospodar-trgovec Nitrović, ki bo težko okrevaj, in pa dva orožnika.

Petrograd, 11. okt. V Pawlowsku pri Karkovu ustanovila se je verska sekta, katera si je nadelala nalogo, živeti po naukih Tolstega. Ministerstvo je zapovedalo voditelje te sekte aretirati.

Vsled tega je nastalo mej pristaši sekte toliko razburjenje, da so člani sekte udri v pravoslavno cerkev v Pawlowsku v času, ko e bila ondi ravno pridiga. Nastal je v cerkvi boj mej obema strankama. Pristaši sekte so streljali in bili so oboroženi z bodali. Tudi orožniki, ki so skoro prihiteli na lice mesta, so streljali. Na bojišču je ostalo osemdeset mrtvih. Vsled teh dogodkov je aretiranih petsto oseb, večinoma dijakov.

London, 11. okt. Reuterjev urad javlja iz Pekina: Princ Čing je naznanil vsem poslanikom zahtevo, da morajo vse zunanje trgovine ostaviti Pekin, ker glavno mesto ni pogodbeno luka.

Amsterdam, 11. okt. Izdajatelj Boissevain v odprtem pismu pozivlja predsednika Roosevelta, naj on stori konec kršenju ljudskega prava od strani Anglije.

London, 11. okt. Iz Cradocka poročajo 9. t. m.: 53 vstašev iz kapske kolonije so pod Lotherjevim poveljstvom privedli danes na trg, da se jim nazoani smrtna obsodba. Določeno kazen pa je Kitchener premenil v dosmrtno ječo.

Kapstadt, 11. okt. Po sem došli poročilih se je bil včeraj pri Maleksfarmu in Bergriveru vroč boj, o čegar izidu pa sedaj še ni nič znanega.

London, 11. okt. Kitchener javlja iz Pretorije: Generalu Bothi se je posrečilo na potu proti severu prekorati most preko reke Beraan in s tem se rešiti iz zagate, v katero so ga vklepile naše čete. Napotil se bo brzkone v deželo Culu.

Umrli so:

- 8. oktobra. Stanko Vončina, paznika sin, 11 dni, Sv. Petra nasip 67; življenjska slabost.
- 10. oktobra. Marija Jezeršek, črevljarka hči, 20 mesecev, Poljanska cesta 51, akutni želodčni in črevesni katar.

Zitne cene

dné 10. oktobra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 7-92	do 7-93
„ pomlad 1902	7-37	7-38
Rž za jesen	7-18	7-19
„ pomlad 1902	7-39	7-40
Koruza za oktober	5-50	5-51
„ maj-junij 1902	5-35	5-36
Oves za jesen	7-05	7-06
„ pomlad 1902	7-45	7-46

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7-83	do 7-84
„ april 1902	8-24	8-25
Rž za oktober	6-86	6-87
„ april 1902	7-02	7-03
Oves za oktober	6-81	6-82
„ april 1902	7-15	7-16
Koruza za september	5-12	5-13
„ maj 1902	5-07	5-08

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-95	do 8-50
Rž južne žel.	8-20	8-20
Ječmen	7-15	7-35
„ ob Tisi	7-20	8-60
Koruza ogerska	6-75	7-75
Cinkvant	5-60	5-70
Oves srednji	6-30	7-20
Fižol	7-20	7-35
„	10-00	11-50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrevi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
10 9. zveč.	736,9	8,2	sr. szah.	jasno	
11 7. zjutr.	736,3	3,3	sl. sever	jasno	0,0
12 2. popol.	734,9	15,9	sr. szah.		

Srednja včerajšnja temperatura 10,2 normale: 11,4

Dunajska borza.

Dne 10. oktobra.	
Skupni državni dolg v notab	98 55
„ „ „ „ „ srebri	98 45
Avstrijska zlata renta 4%	118 55
Avstrijska kronška renta 4%	95 60
Oggerska zlata renta 4%	118 55
Oggerska kronška renta 4%	92 70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ	1630 —
Kreditne delnice, 160 glđ	620 75
London vista	239 —
Španski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117 27 1/2

20 mark	23 42	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105 50	Salomove srečke, 40 glđ	245 —
20 frankov (napoleonodor)	19 —	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 25	St. Genois srečke, 40 glđ	270 —
Italijanski bankovci	92 25	Prijoritete obveznice državne železnice	427 —	Waldsteinove srečke, 20 glđ	393 —
C. kr. cekini	11 31	„ „ „ „ „ južne železnice 3%	337 —	Ljubljanske srečke	63 50
		„ „ „ „ „ južne železnice 5%	121 —	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ	261 —
		„ „ „ „ „ dolenskih železnice 4%	— —	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 glđ. st. v	5490 —
		„ „ „ „ „ 4%	398 —	Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ	810 —
		Kreditne srečke, 100 glđ	500 —	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	76 60
		4% srečke dunav. parohr. družbe, 100 glđ	46 25	Splošna avstrijska stavbinska družba	129 —
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ	24 —	Montanska družba avstr. plan.	343 50
		Ogerskega	5 —	Trboveljska premogarska družba, 70 glđ	422 —
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glđ	15 75	Papirnih rubljev 100	253 50
		Rudolfove srečke, 10 glđ	55 —		

Zahvala. 979 1-1

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja mej boleznijo, kakor tudi povodom smrti našega iskreno ljubljenega očeta, gospoda

Jerneja Žlebniča
jermenarskega mojstra in meščana

kakor tudi za krasne darovane vence in častno, številno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancom najprisrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 11. oktobra 1901.

Globokožalujoči otroci.

Tri vajence

za mizarski obrt sprejme

978 3-1 **Ivan Marguč,**
mizarski mojster v Škofji Loki.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 24

Ponudbe pod „1.798“, Gradec, poste restante.

Lepo predivo,

suhe gobe v vsaki množini in vse druge

deželne pridelke,

kupuje najdražje **ANTON KOLENC** trgovec v Celju. Kdor kaj tacega ima, naj naznani ceno in množino. 971 10-3

Št. 35.208. **Razglas.** 980 2-1

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870, št. 21, dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in olupševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrlih, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si boji pokončati nabrana gosenična gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče**, a najdalje **do 15. maja**.

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, odsejajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v tèm stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih, ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdaih robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaračnih urah otresati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oraaji ali kopajji zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati, in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljajl gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron, in če bi se to ponovilo, do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1901.

Župan:
Ivan Hribar.

Koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1902

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Kataloški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

126 26-2

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve, Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**M E R C U R**“ l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosoga kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti nastoženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Iven Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.“